Сьогодні 07.05.2025

Зірка Мензатюк. «Таємниця козацької шаблі». Образи козаків та символіка козацької шаблі у творі. Велич старовинних українських замків

Мета: ознайомити з поняттями: пригодницька повість, літературний детектив; вчити знаходити у тексті художніх творів приклади теоретико-літературних понять, пояснювати їх сутність; розвивати навички читання, творчі здібності; аргументування власної думки; виховувати повагу до однокласників, до інакшої думки, до історичного минулого своєї країни.

Організація класу

Добрий день, дорогі друзі! Добрий день! На вас чекає гарний день. Бачу, всі веселі і здорові До уроку всі готові!

Повідомлення теми уроку

Сьогодні ми продовжуємо читати пригодницький твір Зірки Мензатюк «Таємниця козацької шаблі». Поговоримо про образи козаків та символіку козацької шаблі у творі.

Перевірка домашнього завдання

Сьогодні 07.05.2025

Запишіть сьогоднішню дату

Робота з підручником Т. Яценко «Українська література» C. 234-238, 249-250.

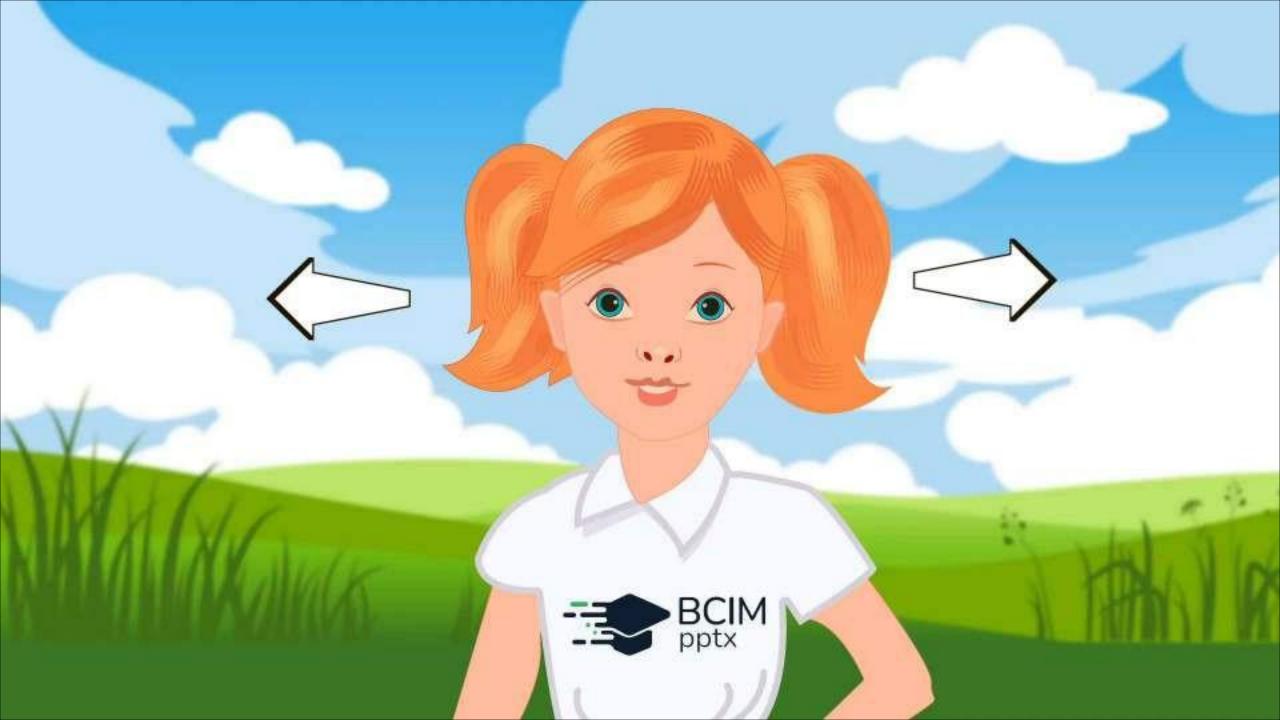

Розгляньте світлину Тараканівського форту. Які пригоди, на вашу думку, чекають героїв та героїнь у цьому місці?

- У чому мусила зізнатися Наталочка батькам?
- Як розкрився підступний обман Антипка?
  - Як удалося врятувати дівчинку?
    - Хто допоміг у цьому?
  - Із ким познайомилася Наталочка у Берестечку?
- Як ви думаєте, чи будуть Василь і Северин надійними друзями для дівчинки?

- ✓ Як розкрилась підступність Антипа?
- ✓ Ким виявився цей хлопець?
- ✓ Що він розповів про свою авантюру із козацькою шаблею?
- ✓ Що почуває Наталочка, дізнавшись про витівки Антипка?
- ✓ Чому вона знову піддається на його хитрощі?

Поміркуй

- √ Про які риси характеру дівчинки свідчить її поведінка?
- ✓ А як би ви вчинили на її місці?
- ✓ Яку загадку мусить розгадати Наталочка?
- ✓ Не горіх, а тверде; не панни, а в узорах жупани; стрілець їх сватав, та й голову склав.
- ✓ Куди вирушає далі родина Руснаків?
- ✓ В Олеський замок. Але стають на ночівлю біля замку в Підгірцях.

Літературознавчий клуб (с. 249-250)

- ✓ Де народилася Зірка Мензатюк?
  - У Чернівецькій області.
  - ✓ Коли написала свій перший літературний твір?
    - √ Коли вчилася в 2-му класі.
- ✓ Чому вирішила написати повість «Таємниця козацької шаблі»?
- ✓ Бо часто подорожує Україною зі своєю родиною.

Літературознавчий словничок (с. 249)

Пригодницька повість — більший за оповідання епічний твір, у якому змальовані незвичайні, часто небезпечні події. Зазвичай у такому творі розгадують якусь таємницю. Літературний детектив — різновид пригодницької літератури, твір, у якому йдеться про якийсь злочин і пошуки злочинця.

Поміркуй

Доведіть, що в повісті «Таємниця козацької шаблі» є ознаки пригодницького, детективного та фантастичного творів.

Це детективна повість. У ній є заплутаний сюжет, яскраві образи головних героїв, таємнича реліквія, яку треба розшукати й урятувати від злочинців. На шляху розслідування в героїв трапляються перепони, що створюють чарівні злодії — родина чортів. А допомагає їм добра чарівна істота — привид козака-патріота.

У колі мистецтв (с. 250)

На картині «Битва під Берестечком» сучасного українського художника Артура Орльонова відтворено битву під Берестечком. На ній майстерно передано батальні сцени. Тобто на передньому плані картини і прості козаки, і старшини, які однаково безстрашно б'ються із супротивниками. Позаду зображено вогонь і дим пожежі, що ілюструють запеклість довготривалої історичної битви.

У колі мистецтв (с. 250)

- ✓ Перечитайте епізод, у якому уява дівчинки малює битву під Берестечком (с. 234).
- √ «У Берестечку Наталці примарився день 30 червня 1651 року. Проти короля Яна Казимира та його війська вийшли 100 тисяч козаків із союзниками-татарами. Тривала запекла битва. Татари втекли з поля бою, і козаки почали програвати...». Порівняйте його із картиною А. Орльонова.

BCIM

Закріплюємо вивчене

- Які враження справила на вас повість Зірки Мензатюк «Таємниця козацької шаблі»?
  - Сформулюйте тему твору.
- У Чому знання історії потрібні сучасній людині?
- У Чи подорожуєте ви зі своїми рідними, друзями Україною? Поділіться своїми спогадами про цікаві мандрівки рідною країною.

Рефлексія. Вправа «Незакінчене речення»

- На уроці я дізнався (-лася)...
- Мене найбільш зацікавило...
- Було складно...
- Вдома я розкажу про...

Намалювати ілюстрацію до епізоду повісті.

